

Данијела Мирчета

БУДИМО ЉУДИ!

Стигли су нам и резултати најновијег пописа становништва. За претходних 11 година има нас мање 13 и по хиљада. Ако се вратимо још девет година уназад, видећемо да је исто толико људи напустило Раванград. Морталитет расте, наталитет опада. Велики број породица отишао је у земље Западне Европе. Млади, високообразовани, као и кадар са средњом стручном спремом, такође. Сомбор су трајно или привремено напустили велики број медицинских радника, возача, као и радника других профила. Миграције је одувек било. Жеље за бољим животом такође. Да ли су им очекивања испуњена, не знам!

Неке процене кажу да око 2.000 жена из сомборске општине, мајки, супруга, стубова породице, одлази на привремен рад у Аустрију, Немачку, Швајцарску. Раде као помоћно особље у угоститељским објектима, на њивама а највећи број као неговатељице на нерегуларан начин, без здравственог и пензионог осигурања. Новац који зараде, као робинје, затворене 24 сата у туђим кућама, троше у Сомбору. Последња, озбиљнија инвестиција у Сомбору се догодила још пре 12 година. Ради веома успешно јавни сектор, банке, пекаре, киосци, кладонице и кинески тржни центри. Радници у приватном сектору најчешће раде на „црно“, по неко „на бело“ са минималном

платом, неплаћеним прековременим радом и два дана слободно, месечно!

Земље, ораница и житница, имамо! Брашно, пуну црва, увозимо из Немачке, пасуљ из Киргистана, лук из Кине. Православна и Католичка гробља у Сомбору се „такмиче“ које ће бити веће и попуњеније. Мртва трка! Корона, измишљена или неизмишљена, много је допринела томе. Миграната без контроле, мислим да ми у Сомбору имамо убедљиво највише. Имамо беду, депресију, убиства, самоубиства, морално посрнуће, политичку подељеност, лажни сјај, сумњиво стечена богатства, бахаћење, морално, економско, политичко, правосудно, институционално и свако друго посрнуће. Делимо се! Делимо се на оне који више мрзе или воле Делимо се на плаве, жуте и црвене, на патриоте и издајце. Делимо се на богате и сиромашне. Делимо се на вакцинисане и невакцинисане. Делимо се на ваксере и антиваксере. Делимо лекаре на државне и приватне. Делимо децу на оне који имају најновији Ајфон и маркирану гардеробу и на оне који су можда гладни отишли у школу. Делимо их на оне који су завршили државне школе са и без везе и оне који су завршили приватне школе. И чини ми се да управо медији допринесе оваквом стању у нашем, дубоко подељеном друштву. Срећна Вам Нова 2023. У шта смо се претворили?



ли? Од људи постајемо звери. Млади нам гину у саобраћајним несрећама јер возе „бесна“ кола под дејством алкохола. Маме и тате су им купиле те аутомобиле, они су им дали новац за провод, који углавном подразумева алкохол, понекад и нешто горе. Све знамо а ништа не знамо! Највише, сигурна сам, у Србији има нормалних људи који би поставили питање: „Докле више? Има ли дна ово дно Србије? Хоћемо ли некада живети у нормалном, уређеном друштву у коме се цене истинске традиционалне и моралне вредности? Можемо ли да покушамо да све лоше оставимо иза себе а да нешто лепо и људско задржимо? Можемо ли из себе да извучемо оно најбоље, најквалитетније, најплеменитије? Можемо ли прво сами себе да погледамо у огледало и да се запитамо, какви смо ми људи? Можемо ли у 2023. години само да се делимо на добре и лоше људе?”

Срећна Вам Нова 2023. година!

Никола Живановић

СРБИЈА НАША ПРЕДИВНА

Два вероватно најлепша погледа у Србији, један с видиковца над меандрима реке Увац и други на обронцима планине Радан у Ђаволој Вароши, имао сам прилику да доживим у овим ковид годинама. Као државни репрентативац обишао сам пет континената, посетио многе дестинације, видео нека од чуда новог света, али никада нисам био довољно свестан да ту близу, у нашој лепој Србији постоје предели који нам доносе тренутке за заборав.

Да није било те грозоморне ситуације у којој смо сви дуго били заглављени, сигурно не бих ноћио у конацима манастира Милешева и погледао чувену фреску „Белог анђела“, не бих

обишао ни новопазарски бувљак и прошетао Старом чаршијом тог града. Видео сам и комплекс Лазаревог града у некада престолом Крушевцу, а за успону имао и фотографију са Новоком Ђоковићем, додуше воштаним у јагодинском музеју. Не бисте веровали, један сладоледија у центру Пирота је овог лета продавао кугле сладоледа за само 20 динара!

Посведочио сам и како се Београд за само пар година променио. На месту мог првог сусрета са главним градом где је некад била главна железничка станица, уместо гунгуле и шкрипе трамваја сада се чује нека чудна тишина, а у небеса се уздиже споменик великом жупану.



Много тога лепог од Србије остало је за неке наредне године. Уместо да чезнете за европским метрополама или маштате о топлим морима, дозволите себи да упознате сопствену земљу и научите нешто ново из наше богате прошлости.

Марина Раднић

ПОВИШИЦА

Упутио се деда Пера сабајле у варош. Коначно је стигла та толико ишчекивана повишица пензија од најпре 9, а до године 20 посто. У реду испред „Војвођанске банке“ (ОТП), срео је своје старе знанце који су, попут њега, дошли да подигну своје црквице. Уз чашицу разговора ред се полако смањивао, а кад је коначно подигао своју пензију, упутио се правац на пијац.

- Пошто банане? – упитао је промрзлог продавца недалеко од сунчаног сата.

- За тебе, деда, 220 кила!

- 220!?, па то нема нигде! Ајд нема везе, ионако долазе из Африке, ваљада су зато толико скупе. Дај ми кило јабука и крушака, ваљада то није толико скупо, расту нам у дворишту! – рекао је деда Пера.

Продавац му спакује шта је тражио и наплати скоро 400 динара, на шта је Пера само завртео главом. Пошто се већ мало смрзао, одлучи да оде до поште да плати рачуне. Тамо ће се у јединственом реду за чекање мало угрејати, а могуће и да ће срести некога од својих „другара из реда“. И стварно, кад је тамо стигао чекао је још добрих пола сата, а онда је стао на шалтер.

- Дајте да платим ове рачуне – рекао је службеници пружајући јој хрпу папира.

Она их узе и почне да куца. То је, деда, укупно 12.600 динара.

- Молим, па зар толико?

- Јесте деда, поскупели су и струја, вода, грејање, одвожење смећа – рекла је.

- Баш лепо, све боље од бољега – прокоментаришао је Пера и журним кораком изашао напоље. Прозлазећи Доситејевом, одлучи да сврати још у рибарницу да купи мало рибе за ручак. Доста му је теста и посног пасуља које баба спрема већ месец дана. На Живинској пијаци полумокар продавац измери му једног лепог шарана и спакова у кесу.

- То ће, деда, бити 1.700 динара.

- 1700!?, видно се шокира Пера. Па пошто је тај шаран?

- 760 дин. кила, одговори му рибар.

- Е, Боже сачувај! Роба је некад била сиротињска храна, а види сад! Изгледа да ћу морати на пецање, ко ће то плаћати! – прокоментариша Пера и љутито изађе из рибарнице. Кад је дошао кући, сео је у фотељу и почео да гледа у новчаник шта му је од пензије остало. Ама баш ништа! У то ује ње-



гова баба.

- Јеси ли подигао пензију, била добра повишица? Пера је само љутито погледао.

- О, значи мрка капа? – покушала је да се нашали баба. - Ма нема везе, мој деда, идемо ми сутра на концерт да се проведемо!

- Ма какав црни концерт? Још и то да плаћам! – повика деда Пера.

- Ма не брини, деда, бесплатно је. Певаће нам Зорица Брунцлик на тргу за дочек.

- А онда може, ајде, само немој тражити да ти купим кувано вино или нешто слично, понеси од куће – рече јој Пера.

- Важи деда, важи, ма биће боље сутра – рече баба и узе оног мокрог шарана.

Е мој Перо, више среће двадесет и треће!

Тамара Стојковић

ИМА (ЛИ) НАДЕ ЗА НАС...

Једна од најбитнијих особина која се налази у природи сваког од нас је да чинимо добра дела. Некада мање, некада више, како и колико смо у могућности, најбоље свакодневно а не само у време празника и даривања... Због нас самих, због оних којима је потребна помоћ, због тога што је то једино исправно, било да је то лепа реч, савет, информација, ветар у леђа, новац...

Ма колико су нам ова година, и претходне, биле турбулентне, тешке, пуне неизвесности, новина, отежавајућих околности, лоших, тужних вести на свакодневном нивоу, чини ми се да смо успели, и успевамо и даље некако, добрим делима све то да превазиђемо и победимо показујући да ипак није све тако црно, да се не предајемо, боримо, покушавамо, чинимо шта можемо, побеђујемо... У мору ружних и трагич-

них вести којима нас (не) намерно свакодневно засипају бирам да гледам/слушам/читам само оно што је оптимистично, лепо и позитивно. Невероватно је да и даље има људи добре воље и енергије, људи који су увек за акцију, дељење информација, солидарност, умрежавање... И ове године, као и претходних, имала сам срећу да упознам толико креативних душа из Сомбора и околине и представим њих и њихов рад. Нистурбулентне, тешке, пуне неизвесности, новина, отежавајућих околности, лоших, тужних вести на свакодневном нивоу, чини ми се да смо успели, и успевамо и даље некако, добрим делима све то да превазиђемо и победимо показујући да ипак није све тако црно, да се не предајемо, боримо, покушавамо, чинимо шта можемо, побеђујемо... У мору ружних и трагич-



да свакоме и у различитим ситуацијама помогну, дају, поклоне, организују се и да се створи и дели сјајна енергија у срцима и мислима. Дакле, докле год је таквих оптимистичних и ведрих људи, који су спремни да не буду себи увек на првом месту и несебично помогну колико могу другима и заједници, можемо рећи да има наде за нас...